

Interview met Prof. Euwe

Zaterdag 13 maart jl. bezochten wij Prof. Euwe, die ons in zijn gezellige flat te Amsterdam een interview toestond over een aantal zaken, waarbij hij in zijn qualiteit van president van de FIDE ten nauwste betrokken is. Nadat hij ons koffie en sigaretten (van het Russische merk e2-e4 !) had gepresenteerd, staken we van wal.

Vraag: De Amerikaanse professor Elo heeft een systeem bedacht voor de classificatie van schakers, waarvan U een voorstander bent. Kunt U iets zeggen over de werking en de toepasbaarheid van dit systeem ?

Euwe: " Het Elo-systeem is een methode welke gebruik maakt van bepaalde wiskundige technieken om schakers naar speelsterkte te rangschikken. Voor de aanvang van een toernooi kan op basis van in het verleden geleverde prestaties voor elke speler een "waarschijnlijke waarde" (d. w.z. de te verwachten score) bepaald worden. Haalt hij meer dan deze "waarschijnlijke waarde" dan wordt volgens vaste formules zijn Elo-puntentotaal verhoogd en vice versa. Behalve het aantal punten kan ook de bereikte plaats in een toernooi een rol spelen.

Van tijd tot tijd wordt een ranglijst opgemaakt van degenen die boven een bepaalde minimumwaarde uitkomen. De Russen zijn over dit systeem niet erg enthousiast, misschien wel omdat wereldkampioen Spassky niet als eerste geclasseerd staat. Het zal in de toekomst zeker niet maatgevend gaan worden voor het interzonale toernooi. Het zal wel een objectieve maatstaf kunnen vormen om de norm voor meesters en grootmeesterresultaten in toernooien vast te stellen. Deelname aan een bepaald aantal wedstrijden is wel een voorwaarde om op de Elo-lijst te kunnen figureren. Het systeem maakt het zelfs mogelijk om de resultaten van vroegere wereldkampioenen met de huidige topspelers te vergelijken.

Bij dit alles is de computer van groot belang door de grote hoeveelheid berekeningen, die met dit systeem samenhangen."

Vraag: Het is ons ter ore gekomen dat U een aantal wereldreizen gaat ondernemen. Kunt U daar iets meer over vertellen ?

Euwe: " Ik heb een rondschrijven doen uitgaan naar alle 77 bij de FIDE aangesloten landen, waarin ik mij bereid verklaarde om deze landen gedurende 2 à 3 dagen te bezoeken. Het bezoek beoogt allereerst propaganda en informatie. Verder wil ik waar mogelijk hulp bieden bij het oplossen van problemen waarmee men bij de (verdere) ontwikkeling van het schaakleven te kampen heeft. Bovendien wil ik pogingen aanwenden om de diverse overheden er toe te bewegen (meer) subsidies te verlenen. Ik heb al zo'n 40 reacties ontvangen. Drie reizen staan mij hierbij voor ogen:

1) De eerste, die van september tot november dit jaar is gepland, begint in Vancouver na afloop van het FIDE-congres aldaar en voert via de Westkust van Amerika naar het zuiden tot Chili toe en dan langs de oostkust weer naar het noorden. IJsland besluit de tocht.

2) Op de tweede reis zal ik Japan, Hong Kong, Australië, Nieuw-Zeeland, Indonesië, Thailand, Perzië en Turkije aandoen. Ik hoop ook nog Communistisch China (dat in tegenstelling tot Nationalistisch China wel lid is van de FIDE) te bezoeken, maar heb daar nog geen contact mee gehad (toen ik een tijd geleden er ook al naar toe wilde, zelden de autoriteiten doodleuk tegen mij, dat ik dan maar als tourist moest komen !). Deze reis zal ongeveer van maart tot mei 1972 plaatsvinden.

3) De laatste reis staat nog niet vast. Het ligt in de bedoeling Afrika en een aantal niet bij de FIDE aangesloten landen te bezoeken. Bij de laatste zal ik trachten de mogelijkheden te onderzoeken om een schaakbond op te richten. Wellicht kunnen sterke schakers worden aangetrokken om zich met de organisatorische opbouw aldaar te belasten. Je zou dit inderdaad schaakontwikkelingshulp kunnen noemen. De verwachting is dat de UNESCO in deze activiteiten financieel zal bijspringen."

Vraag: Nu we het toch over Afrika hebben. Wat vindt U van het voorstel van sommigen om Rhodesië en Zuid-Afrika uit de FIDE te stoten ?

Euwe: " Ik ben bepaald tegen uitsluiting van die landen. (Rassen)-politiek moet ten alle tijde buiten de sport gehouden worden. Wanneer men éénmaal met dit soort maatregelen begint, is het hek van de dam. Trouwens, indien men in die landen (politieke verande-

ringen wil, is het beter zulke landen binnen de FIDE te houden. Zo heeft Rhodesië b.v. al aangekondigd, dat het Olympiade-team van volgend jaar voor 75 % uit negers zal bestaan. Het is in dit verband wel wetenswaardig dat de apartheid in Zuid-Afrika zich niet tot schaakclubs uitstrekt."

Vraag: M.b.t. de conclusie om het wereldkampioenschap zijn er veranderingen op til. Wat behelzen deze ?

Euwe: " Ik heb inderdaad het plan om tijdens het komende FIDE-congres een aantal nogal ingrijpende wijzigingen voor te stellen. Deze houden vnl. het volgende in. Alle kandidaten, acht in getal, zouden direct tot het volgende interzonale toernooi moeten worden toegelaten, eventueel ook de jeugdwereldkampioen. Het interzonale toernooi zal dan gesplitst worden in twee groepen van elk 16 man, i. p.v. één toernooi van 24 deelnemers, zoals nu het geval is. De zonetournooien zullen wel gehandhaafd blijven, maar zullen minder belangrijk worden, en wel in die zin, dat elke zone minder interzonale deelnemers zal opleveren. Vooral voor jonge opkomende talenten zullen ze van belang blijven. De kandidatenwedstrijden zullen of in de huidige vorm gehandhaafd blijven, d.w.z. acht man, die spelen in de vorm van matches, of er zal een dubbelrondig toernooi van 12 deelnemers plaatsvinden, waarvan dan alleen de eerste acht een vrijkaartje voor deelname aan het volgende interzonale toernooi zullen krijgen. Een andere zaak, die op dit congres aan de orde zal komen, is de wijziging in de stemverhouding der diverse landen (momenteel 1 stem per land). De stem van grote bonden zou meer gewicht moeten krijgen. Eigenaardig is dat Rusland hiervan geen voorstander schijnt te zijn.

Vraag: Zoudt U zich willen wagen aan een voorspelling omtrent wie wereldkampioen wordt ?

Euwe: " Ik denk, dat Fischer het wel zal gaan halen, ofschoon ik van mening ben, dat Spasski alleszins een waardig wereldkampioen is."

Vraag: U hebt lange tijd niet aan toernooien meegedaan. Denkt U dat dat binnenkort weer zal gebeuren ?

Euwe: " Nadat ik september dit jaar met emeritaat zal

zijn gegaan, zal ik misschien meer tijd krijgen voor het praktische schaak. Wellicht doe ik in Hastings mee, maar dat is nog geenszins zeker."

Vraag: Hoe ziet U de toekomst van het Nederlandse topschaak ?

Euwe: " Met name voor Timman zie ik grote toekomstmogelijkheden. Indien Nederland er in de komende jaren een grootmeester bij krijgt, zal hij het zijn. Ree, Langeweg en nog enkelen zijn weliswaar goede schakers, maar missen de broodnodige hardheid om het echt ver te schoppen. In mijn tijd was dat heel anders. Ik moest gewoon solliciteren om aan bepaalde tournooien te kunnen deelnemen. Eerst vanaf het behalen van het wereldkampioenschap in 1935 heb ik echte financiële steun gekregen. Ik heb soms wel de indruk dat de bescherming die deze schakers genieten een averechtse werking heeft."

Hiermee was ons interview afgelopen. Wij spoedden ons terug naar Den Haag om daar met het eerste een Amsterdamse club te ontmoeten.

H.H. Grondijs
F.R. van der Vliet